

Höstsådda arealer 2004

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2004

I korta drag

Mindre höstsådda arealer än 2003

Årets höstsådd av spannmål och oljeväxter uppskattas till 426 000 hektar. Det är 11 procent under förra årets arealer och 7 procent under genomsnittet för de senaste fem åren. Torrt väder i början av september gjorde att merparten av årets grödor kunde skördas tidigt. Det gav utrymme för många av lantbrukarna att hinna bereda marken för höstsådd. Senare under hösten blev dock vädret mera ostadigt och i många fall gick det inte att genomföra den planerade höstsådden på grund av för mycket regn. Det är ännu för tidigt att se vilket effekt det ändrade jordbruksstödet som införs 2005 kommer ha på lantbrukarnas intresse att så grödor som ska skördas nästa år. Det nya stödet ska bidra till att produktionen i större utsträckning styrs av konsumenternas efterfrågan och är inte kopplat till odling av vissa grödor på samma sätt som tidigare. När det gäller höstsådda arealer av spannmål och oljeväxter märks inga drastiska skillnader jämfört med tidigare år. De höstsådda arealerna utgörs av 389 000 hektar spannmål och 37 000 hektar oljeväxter.

Höstvetearealen minskar

Sådden av höstvetete, som är den dominerande grödan, skattas till 310 000 hektar. Det är 11 procent mindre än genomsnittet för de senaste fem åren och en minskning med 13 procent jämfört med år 2003.

Den höstsådda arealen med rågvete skattas till 52 000 hektar, vilket är i nivå med förra året och 23 procent över femårsgenomsnittet.

Sådden av höstråg och höstkorn skattas till 21 000 respektive 5 000 hektar.

Oljeväxterna kvar på en hög nivå

Arealen med höstraps uppgår till drygt 35 000 hektar, vilket är 21 procent över femårsgenomsnittet men 9 procent mindre än förra året. I och med att odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om nästan 2 000 hektar osäker.

Uppgifterna baseras på en intervjuundersökning med cirka 3 900 lantbrukare.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 25 november 2004.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Mindre höstsådda arealer än förra året	3
Höstvete dominerar	3
Oljeväxter	3
Kommentarer till tabellerna	3
Tabeller	4
1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2004	4
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2004	5
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2004	6
Diagram	7
1. Höstsådda arealer av spannmål 1995-2004	7
2. Höstsådda arealer av oljeväxter 1995-2004	7
Fakta om statistiken	8
Detta omfattar statistiken	8
Definitioner och förklaringar	8
Så görs statistiken	8
Statistikens tillförlitlighet	8
Bra att veta	9
In English	10
Summary	10
List of tables	10
List of terms	10

Statistiken med kommentarer

Resultaten om höstsådden baseras på en undersökning som Statistiska centralbyrån utfört på uppdrag av Jordbruksverket. Telefonintervjuer har skett med ett urval av cirka 3 900 lantbrukare.

Mindre höstsådda arealer än förra året

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljeväxter uppskattas till 426 000 hektar totalt för riket. Detta är 11 procent under förra årets stora arealer och 7 procent under genomsnittet för de senaste fem åren.

Höstsådden utgörs av 310 000 ha höstvetete, 21 000 ha höstråg, 5 000 ha höstkorn, 52 000 ha rågvete, 35 000 ha höstraps samt nästan 2 000 ha höstrybs.

Höstvetete dominerar

Arealen höstvetete är 11 procent mindre än genomsnittet för de senaste fem åren och 13 procent mindre än förra året. Sådden av höstråg är 25 procent mindre än femårsgenomsnittet och 12 procent mindre än 2003 års höstsådda arealer. Sådden av höstkorn är drygt 10 procent större än förra årets arealer men 22 procent mindre än genomsnittet för de fem senaste åren. Arealen rågvete är ungefär i nivå med förra året och 23 procent över femårsgenomsnittet.

Oljeväxter

Sådden av höstraps är 21 procent över femårsgenomsnittet men 9 procent mindre än förra året. Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om nästan 2 000 hektar osäker.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvetete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2004. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är definitiva. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2003. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 1999–2003.

Tabeller

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2004

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2004

	Höstvetete		2003	Höstråg		2003
	2004			2004		
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	15 300	12	18 100	600
Uppsala	24 800	8	33 400	1 300	20	1 900
Södermanlands	20 700	6	25 900	700	20	1 100
Östergötlands	42 200	5	51 500	2 600	12	3 300
Jönköpings	800	32	1 100
Kronobergs	300	30
Kalmar	11 800	10	11 700	600	29	800
Gotlands	6 700	10	7 900	700	21	600
Blekinge	2 500	17	2 700
Skåne	100 300	4	102 800	9 200	8	8 400
Hallands	5 700	12	12 400	600
Västra Götalands	58 200	6	58 500	3 900	21	4 200
Värmlands	1 500	17	3 900
Örebro	7 500	13	9 500	700	21	1 400
Västmanlands	10 300	11	15 200	400
Dalarnas	300
Gävleborgs	300
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	81 100	5	89 500	5 300	10	4 600
Götalands mellanbygder	37 600	6	38 600	4 800	11	5 200
Götalands n slättbygder	91 600	4	95 700	6 100	14	7 000
Svealands slättbygder	80 200	4	105 100	3 500	12	5 100
Götalands skogsbygder	14 100	11	20 800	800	22	1 100
M Sveriges skogsbygder	5 400	12	7 300	600	28	900
Hela riket						
2004	310 400	2		21 100	6	
2003	357 000	2		24 000	5	
2002	379 300	2		24 100	5	
2001	291 900	2		22 100	5	
2000	363 700	2		35 400	5	
1999	347 900	2		35 900	5	
Genomsnitt 1999–2003	348 000			28 300		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2004

2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2004

	Höstkorn		Rågvete			
	<u>2004</u> Areal, Medel- ha fel, %	<u>2003</u> Areal, ha	<u>2004</u> Areal, Medel- ha fel, %	<u>2003</u> Areal, ha		
Län						
Stockholms	-	-	-	900	10	1 500
Uppsala	-	-	-	1 400	26	1 500
Södermanlands	2 700	12	2 700
Östergötlands	8 700	9	7 800
Jönköpings	1 300	16	1 600
Kronobergs	-	-	-	1 000	19	1 400
Kalmar	1 700	18	800	4 700	13	5 200
Gotlands	900	28	1 200	4 400	13	4 200
Blekinge	1 200	18	1 000
Skåne	1 800	14	1 900	4 900	14	3 200
Hallands	4 400	13	3 600
Västra Götalands	13 400	10	15 100
Värmlands	-	-	-	1 400	11	1 700
Örebro	1 200	22	1 200
Västmanlands	-	-	-	700	16	600
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-	-	-	..
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	1 100	15	1 300	5 800	12	4 500
Götalands mellanbygder	3 300	14	2 600	10 300	8	10 000
Götalands n slättbygder	400	25	..	18 200	8	17 700
Svealands slättbygder	7 800	8	8 500
Götalands skogsbygder	7 800	9	8 900
M Sveriges skogsbygder	-	-	-	2 200	20	2 700
Hela riket						
2004	5 100	10		52 200	4	
2003	4 600	10		52 500	4	
2002	5 500	10		46 200	4	
2001	4 400	11		30 600	5	
2000	8 500	9		41 200	5	
1999	9 300	9		41 700	5	
Genomsnitt 1999–2003	6 500			42 400		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2004

3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2004

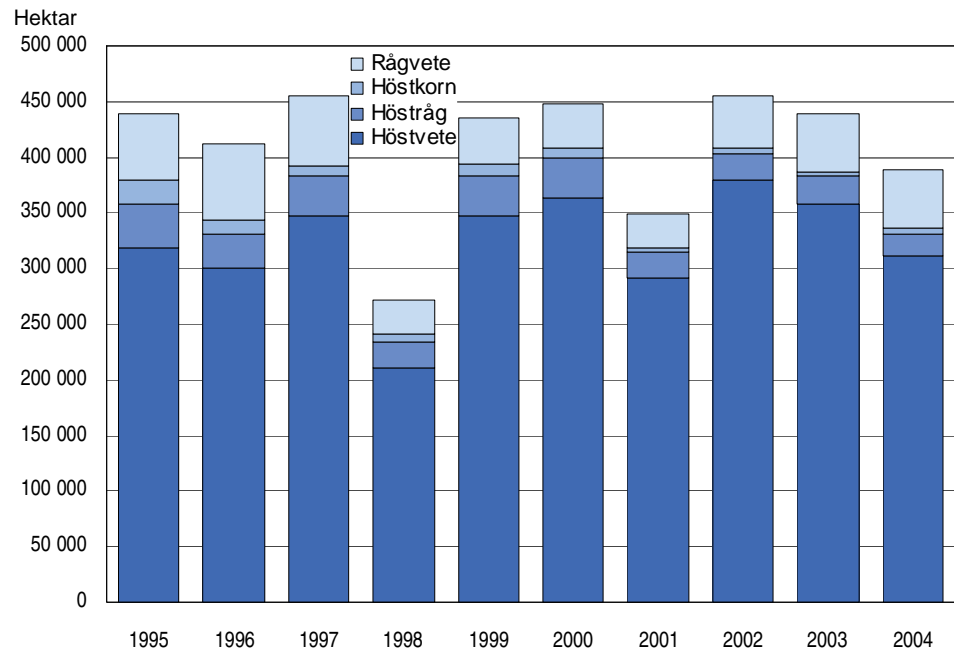
	Höstraps		Höstrybs			
	2004		2003	2004	2003	
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	400	18	600	300
Uppsala	500	30	500	300	26	..
Södermanlands	900
Östergötlands	4 800	10	6 300
Jönköpings	200	20	..	-	-	..
Kronobergs	-	-	-
Kalmar	2 000	19	1 800	-
Gotlands	1 300	15	1 500
Blekinge	200	26	..	-	-	-
Skåne	16 400	6	18 400
Hallands	600	14	1 300	-
Västra Götalands	8 500	10	7 100
Värmlands	-
Örebro
Västmanlands	-
Dalarnas	-	-	-	-	-	..
Gävleborgs	-	-	-	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	12 600	6	15 000
Götalands mellanbygder	7 500	10	7 400
Götalands n slättbygder	12 400	8	12 700
Svealands slättbygder	1 600	12	2 200	1 000	15	900
Götalands skogsbygder	1 000	14	1 200
M Sveriges skogsbygder	-	-	..
Hela riket						
2004	35 500	4		1 700	15	
2003	38 900	4		1 300	14	
2002	30 600	4		1 300	12	
2001	30 300	3		2 400	19	
2000	20 200	5		
1999	26 300	5		
Genomsnitt 1999–2003	29 300			..		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Diagram

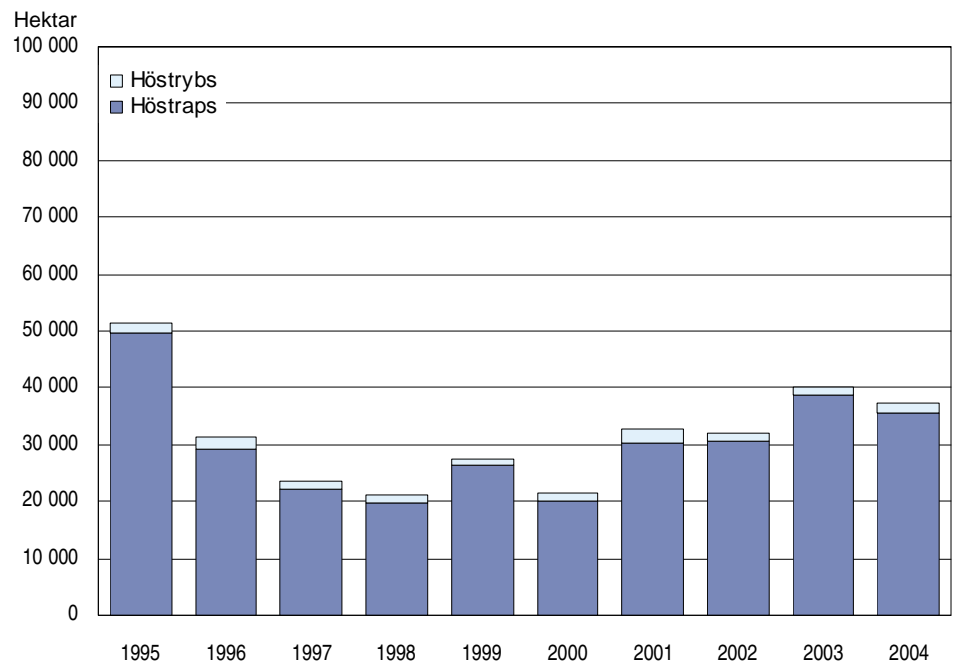
1. Höstsådda arealer av spannmål 1995-2004

1. Areas of cereals sown in the autumn, 1995 to 2004

2. Höstsådda arealer av oljeväxter 1995-2004

2. Areas of oilseed crops sown in the autumn, 1995 to 2004

Observera att diagrammen för spannmål och oljeväxter har olika skalor!

Fakta om statistiken

Årets undersökning om höstsådda arealer baseras på en intervjuundersökning med ett urval av jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealersättningar (IAKS).

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter omfattar ett urval av cirka 4 350 jordbruksföretag. Samma urval har utnyttjats även för undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2004 ingick 3 945 UE i undersökningen av höstsådd. Uppgifter har erhållits från 3 776 av dessa. Undersökningen avser areal som under hösten besätts med höstvetete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Urvalet av undersökningsenheter är draget som ett stratifierat pareto π ps-urval med skördeområde (SKO) som strata. Varje företags urvalssannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess grödfördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolikhet att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

I samband med dataregistrering sker både manuell och maskinell granskning. Skattningar görs därefter för skördeområden, län, produktionsområden och hela riket. Resultaten för skördeområden redovisas inte.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkningarna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 + 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000 – 53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 procent redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2004 är 3,9 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen utgörs av företag i 2004 års IAKS, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Arealer utanför IAKS bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestand. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god. Höstsådda arealer 2003 redovisades i SM JO 18 SM 0301.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik & fakta och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske.

Statistiska meddelanden inom området jordbruksstatistik trycks fr.o.m. år 2002 inte längre upp för distribution. I stället för att prenumerera på tryckta Statistiska meddelanden finns det möjlighet att, vid varje tillfälle som officiell jordbruksstatistik publiceras, utan avgift erhålla ett meddelande om detta per e-post tillsammans med publikationen i pdf-format. De som önskar ingå i denna form av prenumerationservice anmäler detta per e-post till gunilla.thorsell@sjv.se.

Enskilda exemplar av publikationerna kan också erhållas som papperskopior till ett pris av 50 kr per exemplar. Dessa kan vid varje enskilt fall beställas av Marjatta Niemi tfn: 036 – 15 59 34, fax: 036 – 34 01 96, post: Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, e-post: marjatta.niemi@sjv.se.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) för Höstsådda arealer. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2004 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of 3 900 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were interviewed by telephone. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 percent, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2003 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2004 are estimated at 426 000 hectares. Winter wheat is the most frequently autumn sown crop with 310 000 hectares.

List of tables

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2004	4
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2004	5
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2004	6

List of terms

Areal	Area, acreage
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals